LÄÄNE-HARJU
VALLA LEHT

MÄRTS 2020 | NR 3 (25) WWW.LAANEHARJU.EE | WWW.FACEBOOK.COM/LAANEHARJUVALD

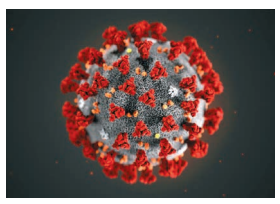

KOROONAVIIRUS LEVIB EESTIS

Juhised eakatele käitumiseks eriolukorra ajal, et vähendada nakkusohtu *lk 4*

VALD TOETAS I POOLAASTAL VABAÜHENDUSI 28 000 EUROGA

Kes ja millisteks tegevusteks saab vallas toetusrahasid loe *lk3*

AUHINNAD AASTA KÄSI 2020

Noori aktiivseid tegijaid tunnustati kõlavate nimedega, loe lähemalt *lk 4*

„Maal elades pead olema sõltumatu, seda eriti ääremaal. Ja mõne asjaga tuleb lihtsalt leppida, kui pärapõrgus elad," räägib maaettevõtja **Ando Eelmaa**.

Kaevanduste üle otsustajad dilemma ees – uurida või mitte?

ajaleht@laaneharju.ee

Eesti riigil on kogu taasiseseisvumise ajal ja ka viimastel aastatel läinud hästi. Ellu on viidud ja plaanitud mitmeid suurarendusi. Lääne-Harju valla piires võib välja tuua näiteks Eesti ja Soome gaasiturgusid ühendava trassi – Balticconnectori – rajamise. Iga arendus oma tehislikkusega vajab oma osa looduskeskkonnast ning muudab paratamatult ka maastikke. Nii ka maavarade ammutamiseks rajatavad karjäärid ja kaevandused.

Riik kaardistab ehitusmaavarad

Maavarade geoloogilised uuringud, kaevandamise ja kasutamise korraldus on riigi ülesanne, sest riik kannab vastutust loodusvarade säästliku kasutamise ja säilimise eest. Samuti hindab riik ehitusmaavara vajadust teede ehituseks ja mujal ehitussektoris. Ehitusmaavarade varude hindamiseks tehakse perspektiivsete alade uuring aastani 2030 ning perspektiiviga kuni 2050.

Eesti Geoloogiateenistuse 2018. aasta uuringust "Ehitusmaavarade levik, kaevandamine ja kasutamine Harju maakonnas" saame teada, et perspektiivseid ehitusliiva alasid on Harjumaal 509 hektaril (varu hinnanguliselt üle 38 mln m³) ja kruusa omi ligi 518 hektaril (üle 18 mln m³).

Ka Lääne-Harju vallas on perspektiivsed alad antud töös kaardistatud. Sobivaid alasid liiva ja kruusa ammutamiseks on üle kümne ja need paiknevad üle valla nii vanade karjääride laiendustena kui ka uute aladena.

Ahvatlev ehitusliiva varu Klooga metsas

Kaunis männimets Klooga, Kersalu, Kloogaranna ja Tuulna vahel on mõnus marja- ja seenemets, mis on atraktiivne puhkajale ja korilasele, kuid liivavarude tõttu ka kaevandajatele.

Klooga aleviku ja Kloogaranna küla vahelisel uuringualal (33,8 ha) on ehitusliiva perspektiivseid varusid hinnanguliselt 574,6 tuh m³.

AS TREV-2 Grupp on esitanud Keskkonnaametile taotluse geoloogiliste uuringute läbiviimiseks. Uuringu tulemusel selgub kui palju levib antud alal ehitus- ja täiteliiva. Keskkonnaamet omakorda soovib enne loa väljastamist seisukohta kohalikult omavalitsuselt.

FOTO: OLEG LUBINSKI

Aarnamäe liivakarjäär asub linnulennul vaid mõne kilomeetri kaugusel kavandatavast maardlast Kloogal.

Geoloogilise uuringu käigus on plaan puurida kuni 110 puurauku sügavusega kuni 10 m. Töö käigus rajatud puuraukudest võetakse proovid ja kirjeldatakse settelasundi läbilõiget. Kui uuringust selgub, et alal leidub maavarana arvele võtmise väärilist materjali, on järgmine võimalik samm ettepanek maardla moodustamiseks. Sellele järgneks kaevandamisloa taotlus.

Rahvakoosolek andis selge pildi kohalike meelsusest

27. veebruaril korraldas vallavalitsus Kloogal elanikele infokoosoleku. Geoloogilise uuringu loa taotleja AS-i TREV-2 Grupp esindajad tutvustasid kohaletulnutele nii uuringutega kui ka kaevandamisega seonduvat. Kuna ettevõtte eesmärgiks on pikemas perspektiivis maavara kaevandamine, räägiti rohkem kaevandamisest kui uuringust, mispeale koosoleku õhkkond tuliseks läks. Ettevõtte pakkumised kaevandusjärgse veekogu või korrastatud kohalike teede näol kohaletulnuid ei rahustanud.

Elanikke paneb muretsema tulevase maardla kumulatiivne mõju, mis seisneb kaevandusega seotud müra, liikluskoormuse, liikumispiirangute kuhjumises piirkonnas juba asuvate negatiivse mõjuga objektide (nt Kaitseväe Klooga harjutusväljak, liiklustihe Paldiski maantee ja Ämari lennubaas) mõjudele. Surve elu- ja looduskeskkonnale on piirkonnas niigi suur.

Plaanitav uuringuala asub valla rohevööndis, kus on mitme kaitsealuse liigi elupaik. Tegemist on kohaliku kogukonna poolt tihedalt kasutatava puhke- ja matkakohaga, marja- ja seenemetsaga.

Elanikud on mures ka võimaliku veetaseme languse pärast ojades ja järvedes (Otu oja, Klooga järv, Soodajärv) ning põhjavee kvaliteedi ja taseme languse pärast. Läheduses asub Klooga holokausti ohvrite mälestuspaik, kuhu planeeritav tegevus ei sobi. Piirkonna elanikud esitasid Lääne-Harju vallavalitsusele petitsiooni, et ei antaks luba teha geoloogilisi uuringuid, mida on vaja Klooga uuringualal ehitusliiva ammutamiseks mõeldud maardla kavandamiseks.

Vald on elanikega ühte meelt

Vallavalitsus otsustas toetada elanike seisukohta ja on ette valmistanud Lääne-Harju volikogule otsustamiseks eelnõu mitte nõustuda Lääne-Harju vallas Klooga uuringuruumis AS-le TREV-2 Grupp geoloogilise uuringu loa andmisega. Vallavalitsus on seisukohal, et võimaliku kaevanduse asukoht peab olema mõistlik.

Planeeritud Klooga uuringuala ja selle ümbruses on piirkonna areng suunatud elukeskkonna väärtustamisele. Geoloogilist uuringut soovitakse läbi viia tiheasustuse vahetus läheduses, mis asub rohevõrgustiku tuumikalal, mille eesmärk on tagada ökosüsteemide ja maastike säilimine ning tasakaalustada asustuse ja majandustegevuse mõjusid. Olemasolevat ja toimivat rohevõrgustiku ala peab vald sellest aspektist oluliseks väärtuseks, mida peab tervikuna säilitama. Omavalitsus ei pea ka õigeks planeerida Kaitseväe Klooga harjutusvälja lähedale uusi häiringuid põhjustavaid objekte.

Elering ja Kaitseministeerium

Kuna kõnealune ala asub Klooga harjutusvälja piiranguvööndis, andis Kaitseministeerium 2018. aastal põhimõttelise nõusoleku geoloogilise uuringu läbiviimiseks. Samas juhib ta tähelepanu, et kaevandamise mõjude hindamisel tuleb arvestada harjutusväljal toimuva tegevusega ning hinnata kaevandamise ja harjutusvälja (soovitavalt ka raudtee) koosmõju lähiümbruses paiknevatele elamualadele. Võimaliku hilisema kaevandamise saab kooskõlastada vaid juhul, kui see ei vähenda Klooga harjutusvälja töövõimet.

Elering AS palub uuringu loa taotluse menetluses arvestada, et alal asub gaasitorustik ja uus 330/110 kV õhuliin. Ohutuse hindamisel tuleb arvesse võtta nii tööde läbiviimise ajal kui ka hilisemat võimalikku pinnase liikumist, erosiooni jm mõjusid gaasitorustiku kaitsevööndi alal.

Kuigi maavarade uurimine ei tähenda koheselt kaevandama asumist, on elanikkonna mure mõistetav. Kui selgub, et on hea ehituslik maavara, siis istud nagu püssirohutünni otsas ega tea, millal kaevandama hakatakse.

Samas on kõigile selge, et vajame ka arengut ning paremas korras teid. Soovime ju saada teenuseid nii kodukandis kui ka kodust kaugemal, sõita mööda raudteed ja liigelda turvalistel kergteedel.

Kuna ehitusliiva varusid on Harjumaal piisavalt, avamaks maardlaid kaugemal inimasustusest ja rohealadest, on vaja tõsiselt kaaluda, kas Klooga uuringualal ikka on mõttekas kulukat geoloogilist uuringut läbi viia, kui edaspidine maardla kasutuselevõtt on vähetõenäoline?

Uuringuluba menetleva Keskkonnaameti keskkonnaosakonna maapõuebüroo juhataja Martin Nurme selgitused

Kas juhul kui geoloogilised uuringud siiski läbi viiakse, on kaevandajal õigustatud ootus saada kaeveluba?

Geoloogilise uuringu loa menetlus ja kaevandamisloa menetlus on kaks eraldiseisvat menetlust. Selle kohta on ka mitu kohtulahendit. Esiteks ei saa olla loa omanikul õigustatud ootust, et ta saab pärast uuringuloa saamist kaevandamisloa. Nende menetlustega hinnatakse erinevaid aspekte. Kaevandamise mõjud on hoopis teised võrreldes uuringuga. Kaevandamisloa menetluse raames võib keeldumise aluseks näiteks tulla varustuskindlus.

Mis on riigi huvi? Kui rahvas ja vald on vastu, mis saab edasi?

Kui kohalik omavalitsus on vastu uuringuloale või kaevandamisloale, on see alus meile loa andmisest keelduda. Küll annab seadus võimaluse minna erandkorras mööda kohaliku omavalitsuse otsusest, kui on olemas riigi huvi. Sellisel juhul annab nõusoleku vabariigi valitsus. Kui kohalik omavalitsus annab keelduva otsuse ja loa taotleja soovib pöörduda vabariigi valitsuse poole, küsib Keskkonnaamet riigi huvi kohta arvamust Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt ning Keskkonnaministeeriumilt. Kui riigi huvi on olemas, pöördutakse vabariigi valitsuse poole. See protsess on väga ajakulukas. Riigi soov on, et üle Eesti jätkuks ehitusmaterjali varu vähemalt 10 aastaks 50 km raadiuses.

Klooga uuringuruumi kirjelduses räägitakse kaitsealustest liikidest. Kuidas tagatakse nende kaitse?

Kaitsealuste liikide leiukohtadel tegutsemisel vaatab Keskkonnaameti maapõuebüroo koostöös looduskaitse valdkonna spetsialistidega alal esinevad kitsendused üle ning vajadusel seab loale täiendavad tingimused või palub uuringuruumi ala korrigeerida.

JUHTKIRI

Vihmane talv tegi kõrvalteedel palju pahandust

Mart Arrak
nõunik teede küsimustes

Teed on valdkond, mis puudutab meid kõiki, liigud sa jalgsi või sõiduvahendiga.

Alustuseks veidi statistikat: Maanteeameti tellimusel inventeeriti 2019. aastal kõik omavalitsuste territooriumil asuvad teed. Lääne-Harju valla territooriumil on neid kokku 881 kilomeetrit. Nendest avalikus kasutuses, mida vald hooldab, on ümmarguselt 600 kilomeetrit. Üle poolte teedest on kruusateed ning nendega on kõige rohkem probleeme. Kuna alates eelmise aasta juulikuust on praktiliselt igal nädalal sadanud, siis on kruusateede olukord muutunud väga halvaks. Inimeste pahameel on täiesti põhjendatud. Paraku ei ole võimalik kruusateed ei hööveldada ega materjali peale vedada, kuna teel olevad augud on vett täis. Hööveldamise tulemuseks oleks pehme porine tee.

> *Vahendite nappuse tõttu korrastatakse eelkõige suurema liiklussagedusega teid, väiksema liiklusega teed jäävad tihti vajaliku hoolduseta.*

Sageli on valdav osa sõiduteest madalamal kui teepeenrad ning seetõttu koguneb vesi teele ja tee laguneb. Pealegi ei ole tee ehitamise aegu arvestatud sellise liiklussagedusega, nagu meil täna on. Rahaliste vahendite nappuse tõttu ei ole aastaid tehtud korralikku remonti, teostatud on vaid kruusakatte uuendamist. Kõikide valla kruusateede nn „kraavist välja toomise“ kulu on hinnanguliselt ligi kolm miljonit eurot. Lisaks vajavad teede servad ka võsast puhastamist, et tagada nähtavus ja säilimine. Sellist raha pole aga omavalitsusel kuskilt võtta. Vahendite nappuse tõttu korrastatakse eelkõige suurema liiklussagedusega teid, mistõttu jäävad meie väiksema liiklusega teed tihti vajaliku hoolduseta.

Lisaks tavapärasele liiklusele avaldab teedele suurt koormust ka ametlikult korraldatud jäätmevedu. Inimesed võiksid tõsiselt kaaluda võimalust rajada ühiseid prügimajasid, et vähendada oma koduteel liikluskoormust. Ühiseid prügimajasid on rajatud mitmel pool nii meie vallas kui ka üle Eesti.

2020. aastal eraldas riik Lääne-Harju vallale kohalike teede korrashoiuks 593 585 eurot. Seda on valla teedevõrku silmas pidades häbiväärselt vähe. On viimane aeg, et riik muudaks kohalike teede rahastamise skeemi. Teed on ju siseriikliku julgeoleku küsimus. Teedeta ei jõua abivajajani ei politsei ega päästeamet.

Vallavalitsus teeb kõik endast oleneva, et inimesed pääseksid turvaliselt oma kodudesse. Kruusateede korrastamisega alustatakse kohe, kui ilmaolud seda võimaldavad.

Volikogu istungil oli luubi all üksikpuude raie ja kaevandamine

Lääne-Harju Vallavolikogu I koosseis kogunes 31. istungile teisipäeval, 25. veebruaril vallamajas Paldiskis.

Eelarve- ja majanduskomisjon sai uue liikme

Möödunud aasta novembris volikogu otsusel vallavalitsuse liikmeks saanud Peeter Schneideri asemel tuli saadikutel määrata volikogu eelarve- ja majanduskomisjoni uus liige, kelleks sai Enn Laansoo.

Üksikpuude raie kord tiheasustusalal

Esimese lugemise läbis tiheasustusalal üksikute puude raiet reguleeriva määruse eelnõu.

Raieloa andmise tingimusi ning korda reguleerivat määrust on vaja, et ühtlustada Lääne-Harju valla tiheasustusaladel üksikute puude mahavõtmiseks taotluse esitamise, menetlemise ning loa andmise korda, samuti nõudeid asendusistutusele. Tänaseni kehtivad valla eri piirkondades erinevad määrused. Volikogu suunas määruse eelnõu teisele lugemisele.

Ämari kergliiklustee jaoks vajalike kinnistute ost

2017. aastal rajas Maanteeamet Ämari tee (kõrvalmaantee nr 11178) äärde 2,2 kilomeetri pikkuse kergtee Haapsalu maantee ristist Ämari alevikuni. Maanteeameti ja Vasalemma valla vahel sõlmitud lepinguga kohustus Vasalemma vallavalitsus korraldama ja finantseerima kergliiklustee jaoks vajalike katastriüksuste mõõtmise ja omandamise eraomanikelt. Vallavolikogu otsusega omandab vald eraomanike maaüksuste jagamisel tekkinud Veskiküla, Ämari tee L4, L5 ja L6 transpordimaa katastriüksused hinnaga üks euro ruutmeetri kohta.

Muudatus lapsehoiuteenuse toetamise korras

Vallavolikogu otsustas muuta 17.12.2019 kehtestatud määrust nr 31 „Koolieelse eralasteasutuse ja lapsehoiuteenuse toetamise kord”. Muudatus võimaldab vallavalitsusel erandkorras põhjendatud juhtudel (kui on avaliku teenuse osutamiseks tarvilik) otsustuskorras eraldada lapsehoiuteenuse toetust ka taotlejale, kes ei vasta määruse paragrahv 3 lõikes 1 seatud tingimustele.

Haridusteenuste haldamise infosüsteem ARNO

Volikogu võttis vastu määruse, millega asutatakse vallas koolieelse lasteasutuse haridusteenuste haldamise infosüsteem ARNO ning sätestatakse andmekogu kasutamise ja pidamise kord. Tegemist on infosüsteemiga, mis võimaldab hõlpsamalt ja ülevaatlikumalt koguda ja töödelda valla lasteaedade järjekorraga seotud andmeid, menetleda vastavaid taotlusi ja toetusi.

Eluruumide erastamine

Vallas leidub endiselt eluruume, kus eluruumide erastamine ei ole lõpuni viidud ehk korteriomandid on moodustamata. Kui eluruumide erastamise kohustatud subjekt puudub, teostab vald kinnistamistoiminguid ise. Audevälja ja Pae külas on kolmel 4-korteriga elamul korteriomandid vormistamata. Kuna eluruumi erastamise kohustatud subjekt (varasemalt Padise Põllumajandusühistu ning hiljem AS Pärna) on oma tegevuse lõpetanud, otsustas volikogu delegeerida vajalikud toimingud vallavalitsusele lahendamiseks.

> *Vallas leidub endiselt eluruume, kus erastamine ei ole lõpuni viidud ehk korteriomandid on moodustamata.*

Paldiski koolide koolitoidu riigihange

Enamikus valla koolides valmistatavad õpilastele toitu koolikokad kohapeal. Paldiski haridusasutustes ostetakse teenust pikaajaliste teenuslepingute alusel sisse. Volikogu andis vallavalitsusele loa viia läbi riigihange, mille tulemusel sõlmitakse Paldiski linna üldhariduskoolide toitlustajaga kolmeks aastaks hankeleping. Leping praeguse toitlustajaga Baltic Restaurants Eesti AS lõpeb käesoleva aasta 30. juunil.

Uued aadressid liikluspinna järgi

AÜ Luule Laulasmaa külast esitas valda taotluse Luule väikekoha kohanime tühistamiseks ja katastriüksuste lähiaadresside määramiseks liikluspinna järgi. Volikogu otsustas määrata kõnealuse ala lähiaadressid vastavalt juba olemasolevatele tänavanimedele: Metsaoja tee, Pikse tee, Pikalaulu tee, Lilleaasa tee ja Salu tee. Korrastatud kohanimed aitavad paremini adressaadini jõuda, mis on eriti oluline eriteenistustele nagu kiirabi, päästeamet ja politsei, aga ka muudele elukondlike teenuste pakkujatele. Uued lähiaadressid juba kehtivad ning vajalikud muudatuskanded on tehtud kinnistusraamatus, maakatastris, rahvastikuregistris, ehitisregistris ja Omnivas.

Kaevandamislubade pikendamine

Määra ja Kruusa karjääri maavarade kaevandamise loa omanik Padise Grupp OÜ (registrikood 10378604) on esitanud Keskkonnaametile taotluse pikendada kaevandamisluba veel 10 aastaks, kuna mäeeraldistelt on maavaravaru ammendamata ning kaevandamisega rikutud maa korrastamata. Keskkonnaamet loa andjana soovib taotluse kohta ka Lääne-Harju valla seisukohta.

Määra külas asuva Määra lubjakivikarjääri mäeeraldis (1,15 ha) on osa kohaliku tähtsusega Määra lubjakivimaardlast. Selle lubjakivi kasutatakse ehitus- ja restaureerimistöödel.

> *Sooja talve üks murekohti nii omavalitsuse kui ka elanike jaoks on kruusateede liigveest tingitud kehv seisukord.*

Volikogu andis nõusoleku mäeeraldise kaevandamisloa pikendamise taotlusele tingimusel, et kaevandamist lubatakse ainult ilma lõhketöödeta.

Kruusa Karjääri mäeeraldis (3,80 ha) Audevälja külas on tegutsev karjäär, kus kaevandatakse ehituskruusa ja ehitusliiva, mille kasutusala on ehitised, teede ehitus, remont ja hooldus.

Volikogu nõustus Kruusa karjääri mäeeraldise maavara kaevandamise loa pikendamise taotlusega, kui purustus- ja sorteerimisseadmed paigutatakse elamutest vähemalt 200 m kaugusele ja karjääris võimalikult madalale ning tööd toimuvad vaid tööpäeviti kell 8–17.

Vallavalitsuse teated

Sooja talve üks murekohti nii omavalitsuse kui ka elanike jaoks on kruusateede liigveest tingitud kehv seisukord. 2020. aastal on eelarves kruusateede hoolduseks ette nähtud 120 000 eurot, millest jaanuaris ja veebruaris on remondiks kasutatud 13 000 eurot. Eeldatavasti teeb vallavalitsus ettepaneku määrata lumetõrjest ülejääva rahasumma lisaeelarvega kõige kriitilisemate kruusateelõikude parandamiseks.

Laulasmaa kooli juurdeehitus sujub plaanitud tempos. 28. veebruaril tehti kogu hoonetekompleksi elektrisüsteemi ümberlülitus.

Jaanuaris tööd alustanud Lääne-Harju valla tugikeskus ja sellesse majutatud 14 inimest on uue asutuse tingimustega rahul ja kodukorraga harjunud ning elu kulgeb rahulikult.

Paldiski ja Laulasmaa apteegid jätkavad tööd

Jaanus Saat,
vallavanem

Vallavalitsus kinnitab, et omavalitsus on jõudnud kokkuleppele nii Paldiski kui ka Laulasmaa apteegipidajatega ning apteegid jätkavad tööd ka pärast 1. aprilli.

Vallavalitsus on alates 2019. a sügisest pöördunud korduvalt Sotsiaalministeeriumi poole, et saada lõplik selgus, mis saab vallas tööta vatest apteekidest apteegireformi jõustudes 1. aprillil. Toimus ka kohtumine vallavalitsuse ja ministeeriumi ametnike vahel. Sügisel kinnitati vallavalitsusele, et muretsemiseks põhjust pole ja Paldiski ning Laulasmaa apteegid jätkavad.

Eeltoodu valguses jahmatas Lääne-Harju vallavalitsust Ravimiameti 14. veebruari pöördumine, milles amet soovis vallavalitsuselt hinnangut apteekide sulgemise mõju kohta kohalikele inimestele ning kuidas edaspidi võiks omavalitsus inimesi aidata, et neile oleks apteegiteenus kättesaadav. Pöördumisega anti mõista, et elanikele apteegiteenuse kättesaadavuse tagamine veeretatakse omavalitsuse õlule.

Valitsusasutuse kiri oli tõsiselt murettekitav, sest olime heauskselt lootnud ja arvestanud, et meie inimestele jääb teenus kättesaadavaks ka pärast reformi 01.04.2020. Ravimiamet aga palus meil hakata valmistuma apteegiteenuse kadumiseks. Selline riigipoolne läbimõtlematus ei ole omavalitsusele ega meie elanikele vastuvõetav. Seetõttu pöördusime uuesti Sotsiaalministeeriumi poole, aga konkreetset vastust sealt ega ka Eesti Proviisorite Kojast ei saanud. Seetõttu hakkasime suhtlema otse apteekide pidajatega ning saime sealt vastused oma küsimustele.

Lääne-Harju vallavalitsus ja apteegipidajad on teinud tihedalt koostööd, et tagada teenuse kättesaadavus ka pärast apteegireformi jõustumist.

Omavalitsus on saanud kinnituse nii Paldiski kui ka Laulasmaa apteekide pidajatelt, et need jätkavad tööd. Vallavalitsus on tänulik apteegipidajatele valmisoleku ja abi eest lahenduste otsimisel.

FOTO: MARIE SUHAROV

Benu apteek Paldiski Konsumis jätkab tööd ka aprillis.

Valla Kultuurikeskusel on uus juht

FOTO: MONIKA DE OLIVEIRA

Anneli Pärlin, kes asendab lapsehoolduspuhkusel olevat kultuurijuhti, viib end kurssi ka piirkonna ajalooga.

ajaleht@laaneharju.ee

Lehetoimetuse küsimustele vastab valla Kultuurikeskust alates veebruarist juhtima asunud Anneli Pärlin. Lääne-Harju valla Kultuurikeskuse haldusse kuulub Padise rahvamaja, Vasalemma seltsimaja ja Klooga maja (endise nimega Klooga Kultuuri- ja Noortekeskus).

Kas oled jõudnud sisse elada?
Toimunud on mõned õnnestunud üritused, kuid kõige enam aega ja energiat on kulunud sellele, et parandada kolme maja keskkonda selleks, et oleks mõnus olla nii töötajatel kui ka külastajatel. Samuti olen püüdnud leida kontakti kohalike kogukondadega, pöörates rohkem tähelepanu Vasalemmale ja Kloogale. Padisel on minu juured ja seal elavad minu vanemad, kuid ülejäänud kaks kogukonda on minu jaoks tundmatud. Tunnen, et mind on hästi vastu võetud. Olen püüdnud saada sisendit, millised on kohalike inimeste soovid ja ootused Kultuurikeskusele ja millega on nad valmis ise panustama. Kohtumised inimestega ja kolleegide kaasatulek ideedega ongi olnud kõige positiivsem.

Millised on sinu varasemad töökogemused?
Töötasin aastatel 1999–2013 Taani Kultuuri Instituudis, kus tegelesin projektijuhina kontsertide, näituste, filmiõhtute, konverentside ja muude sündmuste korraldamisega. Viimase kaheteist aasta jooksul olen olnud Keilas tegutseva, lastega peredele suunatud kogukondlikke tegevusi pakkuva Hiirekese Perekeskuse juhataja. Pannes kokku kultuurikorralduse ja kogukonnakeskuse juhatamise, tulebki kokku täpselt see, mida täna Lääne-Harju Kultuurikeskuse kolmes majas Padisel, Kloogal ja Vasalemmas teen.

> *Kahjuks oleme sunnitud kõik sündmused koroonaviiruse tõttu teadmata ajaks edasi lükkama.*

Mida kultuurijuhina plaanid?
Plaane ja mõtteid on palju, ilmselt rohkem kui suudame kohe teostada. Jätkame uute filmide näitamisega, mille vastu on suur huvi. Kõigis kolmes majas saavad toimuma mõnusad tantsuõhtud bändi, kohviku ja küünlavalgusega. Aprillis oli plaanis alustada Klooga majas väikelastega peredele suunatud hommikupoolikutega ja mais peaks toimuma sealsamas suur valla perepäev. Kahjuks oleme sunnitud kõik need sündmused koroonaviiruse tõttu teadmata ajaks edasi lükkama ja ootama olukorra normaliseerumist.

Annaksin siinkohal edasi kaks üleskutset valla inimestele: kui teil on ideid ja mõtteid, mida võiks Kultuurikeskuses või koostöös meiega korraldada, siis võtke julgelt ühendust. Samuti, kui otsite sobilikke ruume kas firmapeo või isikliku tähtpäeva tarvis, siis tasub samuti Kultuurikeskuse majade võimalustega tutvuda. Näiteks Klooga maja näeb pärast aasta alguses teostatud saali remonti välja varasemast hoopis hubasem.

Vald toetab vabaühendusi 2020 I poolaastal 28 tuhande euroga

ajaleht@laaneharju.ee

Mittetulundustegevuse toetuste tänavusest esimesest taotlusvoorust küsisid ühingud toetusi ligi 60 000 eurot. Mittetulundusühingute projekte toetatakse esimesel poolaastal 28219,80 euroga.

Valla eelarvest mittetulundustegevusele toetuse saamiseks saab taas avaldusi esitada kuni 1. maini. Täpsema info taotlemise korra ja tingimuste kohta leiab veebilehelt laaneharju.ee/mittetulundustegevuse-toetus.

Taotleja ja tegevus	Toetuse suurus
Lääne-Harju Koostöökogu	
2020. a Porikuu festivali teavitus ja turundus	**500 eurot**
Hiirekese Mängutuba MTÜ	
Tasuta mängimisteenus väikelastega peredele Hiirekese Perekeskuse mängutoas Keilas	**630 eurot**
EELK Risti Kogudus	
Risti kiriku lääne- ja tornifassaadi renoveerimine, Leader-projekti omaosalus	**7738,80 eurot**
MTÜ LOHUSALU SELTS	
Lohusalu küla 2020. a kalurite päeva korraldamine	**500 eurot**
MTÜ Meie Paldiski	
Paldiski mälumängusarja korraldamine	**630 eurot**
Pae Külaselts MTÜ	
Pae küla traditsioonilise jaanitule korraldamine	**800 eurot**
MTÜ Pereseiklus	
Laulasmaa seikluslaagri korraldamine	**500 eurot**
Paldiski Endiste Alaealiste Fašismivangide Ühing	
Kogukondlike ürituste korraldamine	**300 eurot**
Laulasmaa Spordiklubi MTÜ	
Traditsioonilise lihavõttepühade maastikumängu korraldamine ja suviste treeningute korraldamine Laulasmaal	**2500 eurot**
Seltsing lauluklubi „Kibuvits“	
Osalemine lauluklubide ühislaulmistel	**150 eurot**
MTÜ Eestimaa Vene kogukond Paldiskis	
Kogukondlike ürituste korraldamine	**1150 eurot**
MTÜ Lodijärve Pensionäride Ühendus	
Vaba aja sündmuste ja huvitegevuse korraldamine eakatele	**1730 eurot**
MTÜ Lodijärv	
Avalike ürituste korraldamine Klooga aleviku kogukonnale ja külalistele	**3000 eurot**
MTÜ Meie Paldiski	
Paldiski keskväljakul toimuva kogupereürituse “Sügispiknik Paldiskis” (05.09.2020) korraldamine	**1700 eurot**
MTÜ Meie Paldiski	
Kogupereürituse Rännak ajas - aiapidu aastal 1899” korraldamine A. Adamsoni Ateljeemuuseumis (01.08.2020)	**1650 eurot**
Vasalemma Valla Rahvuste Selts	
Piirkonna elanikele ja seltsi liikmetele kogukondlike ürituste korraldamine	**300 eurot**
MTÜ Paldiski Naisteklubi	
Kogukondlike ürituste korraldamine ja klubi tegevuskulud	**350 eurot**
MTÜ TERVISEAIT	
Rahvatantsufestivalil osalemine	**1806 eurot**
Paldiski Pensionäride Liit MTÜ	
Ühingu tegevuskulud ja ühisürituste korraldamine	**730 eurot**
MTÜ Pakri Käsitöö ja Koduloo Koda	
Paldiski Koduloomuuseumi tegevused ja eksponaatide soetamine	**600 eurot**
MTÜ Klubi Baltiiski Port	
Käsitööringi läbiviimine	**500 eurot**
Naiskodukaitse Paldiski jaoskond	
Avalike ürituste läbiviimiseks vajaliku telgi soetus	**455 eurot**

Projekt „Sünnipaik“ jõudis Harju-Madisele

Peeter Volkonski
projekti eestvedaja

Projekt „Sünnipaik“ sai Eesti Kultuurkapitali toel hoo sisse pooteist aastat tagasi. Selle tulemusena valmib Eesti Rahva Muuseumi koduleheküljel n-ö virtuaalnäitus, mis koosneb lühikestest videoklippidest, mis on üles võetud meie tuntud suurkujude tähistatud sünnipaikades ja kus astuvad üles kohalikud kooliõpilased, kes loevad selle inimese tekste, laulavad tema laulu vmt. Klipi lõpus ilmuvad lingid juhatavad huvilise täpsema informatsiooni juurde. Lisaks paigutatakse mälestusmärkide juurde ka QR-koodid, et klippi oleks võimalik vaadata ka kohapeal. Üle Eesti on selliseid paiku üle 300 ja praeguseks on koos operaator Andres Keiliga filmitud umbes pooled.

FOTO: MARIKA LAANES

Eesti rahvakooli algataja Bengt Gottfried Forseliuse sünnipaigas Harju-Madise kiriku kõrval luges lõigukese tema aabitsast Padise Põhikooli 9. klassi õpilane Gregor Holmberg.

Muusikahommik Siiri Sisaskiga

Ülle Krabo,
Laulasmaa Kooli lasteaia õppealajuhataja

31. jaanuaril oli Laulasmaa lasteaias järjekordne muusikahommik heliloojast, kes on seotud Laulasmaaga. Seekord oli meil külas muusik Siiri Sisask, kes on õppinud Lohusalu Algkoolis.

Kohe kohtumise alguses kutsus Siiri Sisask enda juurde lapsi, kellel oli paha tuju ja tehti suur kalli-kalli. Ta tutvustas lastele, kuidas ta valmistub esinemisteks ja esitas ka oma loomingut. Kohtumine oli väga elav ja huvitav. Siiri Sisask vaatas ka Lohusalu Algkooli tutvustavat näitust ja meenutas oma kooliaega.

Eriolukorda silmas pidades jäävad suured kallid mõneks ajaks unustusse.

FOTO: ÜLLE KRABO

Paldiski Nikolai kirik uuel postmargil

Eesti kirikutele pühendatud postmarkide sarjas ilmus uus, Paldiski Nikolai kirikuga postmark. Margi on kujundanud tunnustatud margikunstnik Riho Luuse, kes on ka teiste kirikutele pühendatud postmarkide autor.

Paldiski Nikolai kirik 1940. aastal. Luteri kirik sai endale nime Nikolause ja tsaar Nikolai I järgi ning pühitseti 1842. aastal. Kirikus oli ainulaadse paigutusega orel, mis asus altari taga ja altarimaal oli kinnitatud oreli prospekti ette. Ehitajaks Carl August Tantoni. Oreli lõppvaatus saabus 1947, mil selle puitosadega köeti Täitevkomitee ahju.

FOTO: EKATERINA VOROBJOVA

Teist aastat toimunud Aasta Käsi noorte tunnustusüritusel tänati tublisid.

Tublisid noori tunnustati kõlavate tiitlitega

Linda Bauvald
huvitegevuse ja noorsootöö valdkonna nõunik

28. veebruaril leidis aset Lääne-Harju valla noorte tunnustusüritus Aasta Käsi 2019, kus tunnustati meie valla silmapaistvamaid ja säravamaid noori ning veedeti koos üks äärmiselt lõbus õhtu.

Tunnustuse said laureaadid kuues kategoorias.

Aasta noortetegu – Melissa Nurmesoo. Melissa on Padise Põhikooli 9. klassi õpilane, kes uuris 2019. aastal Tšernobõli katastroofi. Töö eesmärk oli intervjueerida ja koguda kohalike inimeste mälestusi katastroofipäevast. Põhjalik uurimustöö on õppematerjaliks, kuidas käituda ja hakkama saada katastroofi olukordades. Lisaks aitas Melissa koostada ja lavastada luulekava Lydia Koidulast, millega esines Padise Põhikool ülevallalisel üritusel.

Aasta üllataja – Eliise Sepp. Eliise on Risti Kooli õpilasesinduse president. Ta on oma südameasjaks võtnud jäätmete vähendamise ning kooli rohelisemaks muutmise, mis käib sama sammu meie valla rohevallaks muutmise ideega.

Noorte lemmik – Maarja Heinleht. Maarja on armas ja sõbralik noorsootöötaja, kes töötab igapäevaselt noortega ja tegutseb Padise Noortetoas.

Aasta noorsportlane – Aleksija Šrubkovskaja. Aleksija on 10-aastane Klooga tütarlaps, kes kolmeaastase trenni tulemusena on jõudnud üheks Eesti breiktantsu esinumbriks.

Aasta tegija – Maarja Hiie. Maarja on oma lugu jagades andnud suure panuse kõikide kodust ja perekonnast eraldatud laste abistamisse. Ta on käinud jagamas oma kogemusi perekonnast eraldamise ja elu kohta uues peres nii meedias kui ka PRIDE koolitusgruppides. Ta on 2019. aastal alguse saanud hoolusperede kampaania peategelene ning lapsendamiskeskuse MTÜ Oma Pere tegevuse toetaja. Samuti andis ta uue hoo Risti koguduse lastetööle. Maarja korraldas Risti koguduse lasteklubi ühe eestvedajana 2019. aastal Ristil suurt laste suvelaagrit.

> *Robert Sepa loodud video on tänapäevane näide sellest, mis noori õnnelikuks teeb – vabadus, sõbrad, oma aeg.*

Noorte hääl – Robert Sepp. Tema loodud video on tänapäevane näide sellest, mis noori õnnelikuks teeb – vabadus, sõbrad, oma aeg. Ideaalne eeskuju teistele, et ka mitte midagi tehes võib sündida kordumatu elamus ning kustumatud mälestused.

Peale tunnustatute soovin erilised tänu- ja kiidusõnad edasi öelda ka kõikidele esinejatele ning koostööpartneritele: Rullike OÜ, Padise Buss, Ecomari, Free Flow Studio tantsugrupp, Padise Lastekoor Marge Matsoni juhendamisel, DJ Arthur Bergvald, kaw.

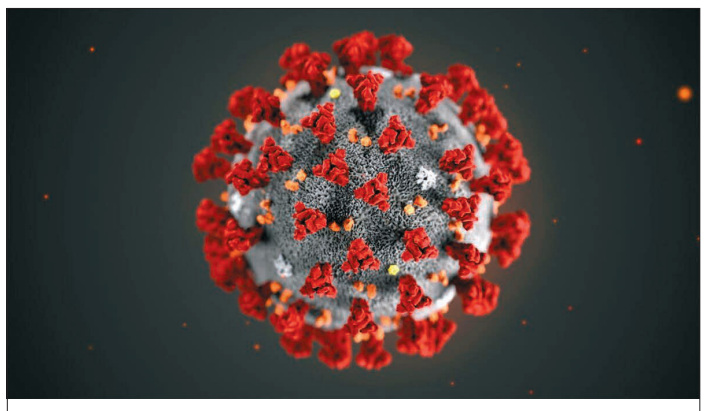

Meeldetuletus!

Koroonaviiruse tõkestamiseks kehtestatud eriolukorra ajal järgige valitsuse ja teiste ametiasutuste juhiseid ja soovitusi!

Üleriigiline abi- ja infotelefon 1247 jagab informatsiooni koroonaviirusega seotud küsimustes, töötab ööpäevaringselt ja on helistajatele tasuta.

Eriolukorra ajal vallavalitsuses kodanike vastuvõttu ei toimu. Elanikke teenindatakse e-kirja ja telefoni teel. Vajalikud kontaktid leiad valla kodulehelt laaneharju.ee
Kui Teil on infot abivajavast eakast, siis andke sellest kindlasti teada telefonil 677 6930 või e-posti aadressil sotsiaal@laaneharju.ee

Palume poes ja mujal avalikes kohtades käia vaid inimestel, kes on terved - ainult nii suudame säästa kaubandustöötajate ja teenindajate ning nende pereliikmete ja teiste kaaskodanike tervist!

Kallid eakad, järgige Terviseameti soovitusi!

Koroonaviiruse suurim riskigrupp on eakad ning krooniliste haigustega inimesed. Vanemaealised töötavad inimesed peaksid võimalusel töötama kodust. Kõigil üle 60-aastastel on soovitav püsida võimalusel kodus, vältida rahvarohkeid kohti ja kokkupuuteid haigustunnustega inimestega ning mitte otse suhelda laste ja lastelastega.

Jälgi igapäevast rutiini!

Püüa kodus olles nii palju kui võimalik säilitada oma tavapärane rutiin, järgides üldtervisliku eluviisi põhimõtteid. Kui võimalik, viibi iga päev värskes õhus.

Ära võta lapselapsi enda juurde hoida!
Teadaolevalt ei ole koroonaviirus lastele väga ohtlik, küll võivad lapsed olla viiruse edasikandjateks.

Kasuta lähedastega suhtlemiseks telefoni või internetti!
Suhtle oma lähedastega igapäevaselt, kuid soovitatavalt telefoni, e-kirja, kiirsõnumite või sotsiaalvõrgustike teel ning väldi võimalusel füüsilist kontakti.

Väldi kaupluse ja apteegi külastamist!

Võimalusel ära käi ise poes ja apteegis, vaid palu lähedasi või naabreid. Koosta poe- ja apteeginimekirjad piisava varuga ja lase abistajatel tuua kõik ühe korraga ja anda üle ukse. Digiretseptiga saab ravimeid välja osta ka teine inimene.

Vajadusel palu abi kohalikult omavalitsuselt
Kui kogukonnast kellelgi pole võimalik aidata, võta ühendust vallavalitsuse sotsiaalosakonnaga.

Tervisemure korral küsi nõu tasuta perearsti nõuandeliinilt 1220 (24 h).

Keskkonnaagent – mida meie saame teha?

Krista Jaanus
projekti koordinaator

9.-14. veebruarini olid Laulasmaa koolis külas kolleegid Soome ja Saksamaa partnerkoolidest. Erasmus+ projekti „Keskkonnaagent – mida meie saame teha?“ raames kohtume sõpradega juba seitsmendat korda. Seekord olid meie võõrustada õpetajad sealsetest koolidest.

Esmaspäeval tervitas kogu koolipere külalisi aktusega, kus esinesid lastekoor, 2.b klass ja solist Grete Pall lauludega ning kandleringi õpilased. Tantsuliste numbritega rõõmustasid vaatajaid 4. ja 9. klassid ning õpetajate tantsurühm „Merepiigad“.

FOTO: KRISTIINA VÄHK

Õpetajate tantsurühm “Merepiigad”.

Teisipäeval ja neljapäeval käisid õpetajad tundides meie õpetajate tööd vaatlemas ja enda jaoks kasulikke õpetamisnippe kirja panemas. Leiti uusi võtteid õppetöö mitmekesistamiseks nii nutivahendite abiga kui ka vanade ja järgi proovitud võtete näol. Neljandate klasside õpilaste juhendamisel valmis IPadidega juhitud robotite ühine kunstiteos Erasmus+, millest tükikese viisid külalised koju kaasa.

Nädala jooksul toimusid erinevad üritused läheneva sõbrapäeva puhul, millest külalised aktiivselt osa võtsid. Külalised tutvusid ka Tallinnaga ja osalesid õpetajate rahvatantsutrennis ning käisid Arvo Pärdi Keskuses.

Seoses eriolukorra välja kuulutamisega riigis jäävad meie järgnevad kohtumised ära, kuid projekti käigus valminud materjalid ja kõik mälestused ning loodud suhted jäävad meile alles.

Loodusesõbrast maaettevõtja toodab mahedalt ja raiub säästvalt

Marje Suharov
ajaleht@laaneharju.ee

Möödunud aasta lõpus anti Lääne-Harju valla lõunaservas asuvale Kloostrimetsa maaettevõttele teistkordselt kätte Euroopa looduslähedase maavalduse märgis (Wildlife Estates label). Kas märgis on Brüsseli kabinetis sündinud ametnike üllas idee või toob säärane elustiil ka kohapeal sära silma, küsisime Ando Eelmaalt, kes ühena kolmest maaettevõttest Eestis mainitud märgist omab.

Keeran metsaservas asuva talu juurde, kuhu kulgeb lumetuisune tee läbi noore õunapuuaia. Vanad taluhooned on saanud uuenduskuuri ning juurde on ehitatud kõrvalhooneid.

FOTO: ERAKOGU

Hea meelega lööb Ando (vasakult esimene) kaasa Kolme krooni klubis, kehastudes näidislahingutes 300-aasta taguseks Eesti rügemendi sõjameheks. Lahingumöll Karl XII ja Peeter I vägede vahel Rakvere linnuses.

Korjuse-Vanapere põlistalust Kloostrimetsa maaettevõtteks

Ando teatel hõlmavad sarnase märgise saanud maaomanike valdused kolme miljonit hektarit Euroopa maapiirkonna põllu- ja metsamaid. Tunnus antakse nendele, kes majandavad elurikkust säilitades. Ando talu mahedat toodangut turustatakse Kloostrimetsa kaubamärgi all.

Korjuse-Vanapere on Ando sünnitalu, kus tema suguvõsa elab kümnendat põlve. Olles elanud ka Padisel, naases ta viis aastat tagasi kodutallu. „Juurtest sa ei pääse, oled nendes kinni," räägib ta tagasitulekust. Vana talumaja on nüüdseks saanud põhjaliku uuenduse, eluruumina on kasutusele võetud ka rehealune. „Varsti saab hoonete renoveerimisele ring peale, see on kõige olulisem," tõdeb Ando ja osutab 1939. aastal vanaisa ehitatud paekividest loomalaudale, millest nüüd on saanud siidrimaja.

Ando hea sõber Thierry de ´Escaille Euroopa Maaomanike Organisatsiooni tegevjuht ütles talle juba aastaid tagasi, et maaettevõtja peab olema mitme jala peal. „Kui on mitu asja, siis sa ei kuku," usub ka Ando, kes hoogsalt oma ettevõtmisi mitmekesistab. „Siin talus on kogu aeg maad haritud ja loomi peetud. Kartulit on kasvatatud alates ajast, kui see Eestisse toodi," on peremees esivanemate tegemistega kursis.

Ando ise alustas maaettevõtlusega juba 1990ndate keskpaigas, kui avanes võimalus esivanemate maad tagasi saada. Alustati metsade majandamisega, mis kuni viimase ajani on olnud talu põhitegevusala. Metsahariduse sai ta Luua metsanduskoolis. Väga oluliseks on ta pidanud oma maadel kaitsta vääriselupaiku ja Natura alasid. Kogu talu põllumajandus on mahe. Koos Euroopa Liiduga tulid loomad, et hooldada rohumaid. Eemal karjamaal nosivate gallovei ja herefordi tõugu lihaveiste kasvatamises Ando siiski suurt perspektiivi ei näe ja plaanib karja vähendada.

Päike pudelites ja paneelides

Siidrimajas võimsate jalakate all on talu aia õuntest siidrikatsetusi tehtud juba mõnda aega. Teist aastat müüakse siidrit Ouroboros. Kuuel hektaril asuv noor õunaaed on alles 5-aastane. „Maad on ääretult viletsad ja puud ei taha kasvada," räägib Ando. Õunapuid ta ei väeta ega kasta ja lõikab minimaalselt. Aed ei ole mõeldud suuremat toodangut andma, vaid pudelis on see, mida maa ja päike toodab. Siidri valmistamisel ei kasuta ta mingeid lisandeid, ei sulfiteeri ega karboniseeri. Samuti ei lisata käärimisprotsessi ajal suhkrut. Möödunud aasta siider, mis on tarbimiseks valmis järgmisteks jõuludeks, on paljutõotav. „Suuri ambitsioone mul tootmises ei ole. Mõni tuhat pudelit aastas on rohkem tore hobi," tutvustab alustav siidritootja maheda siidri valmistamise tagamaid.

Tunnusmärki Wildlife Estates label hakkab Ando kasutama talu toodetel.

FOTO: MARJE SUHAROV

"Suuri ambitsioone mul tootmises ei ole. Mõni tuhat pudelit aastas on rohkem tore hobi," tutvustab alustav siidritootja maheda siidri valmistamise tagamaid.

> *Ando alustas maaettevõtlusega 1990ndatel, kui avanes võimalus esivanemate maad tagasi saada. Alustati metsade majandamisega, mis on olnud talu põhitegevusala.*

Vana paekivist hoone on kasutusel samuti kasemahla säilitusruumina. Kasemahla pannakse talus pudelisse juba selle sajandi algusest. Kahekümne aastaga on müüdud 0,5 miljonit liitrit, mis on turustatud peamiselt Itaaliasse.

Toodangut müüakse ka iseteenindavast müügiletist talu teeotsas. Seal on müügil peale kasemahla ka ilutaimi ning istikuid, mis talu vajadustest üle jäävad.

Päikesest on kasu ka energiaga varustamisel. Viimasel paaril aastal on rajatud enda tarbeks üks väiksem ja ärilise ettevõtmisena üks suurem päikesejaam. Ando on arvestanud, et viimane toidab ära terve küla. „Elektritootmine on algselt prognoositust suurem ning igal juhul tasub päikesejaam ehitada pensionisambaks," räägib ta viimase aja arendustest.

Kompromisside kunst

Ando aktiivne hoiak ja oskus sõna sekka öelda on pannud ta kaasa rääkima mitmes vabaühenduses. Teist korda on ta valitud Eesti Erametsaliidu juhatuse esimeheks, kellena seisab metsaomanike õiguste ja huvide eest. Ta leiab, et praegu metsanduses toimuvat ei saa metsasõjaks nimetada ning mure metsa pärast on sageli üle pingutatud. „Lageraielank on nagu konnasilm, mille peal tallutakse, see ei või olla kellegi silma all! Samas tarbimist keegi vähendada ei soovi. Päriselus me peame siis millestki loobuma, kui metsa raiumata jätame," väljendab Ando oma vaateid.

Tema meelest saab see, kes kogu aeg on maal elanud, ka metsa majandamisest paremini aru, sest mõistab, et mets kuulub omanikule ja et seda ikka raiutakse. Ühes kohas elades näeb, kui kiiresti raielank taastub: „Kui olin tatikas, olid kodu ümber võserikud. Talupidamisega alustades tegin seal valgustusraiet ning nüüdseks on võsast kasvanud suur kuusik." Ta selgitab, et majandamisega tehakse kõik selleks, et mets kiiremini kasvaks.

Metsanduses ammuse tegijana teab Ando, et sageli teeb metsaomanik keskkonna heaks rohkem, kui seadus nõuab. „Eestis on sada aastat metsaharidust antud ja alati on olnud bioloogia ja ökoloogia sees," räägib ta ja usub, et enamik Eesti sajast tuhandest metsaomanikust majandab oma metsa loodust hoides.

„Meil on palju suuremad mured kliimamuutustega. Kui me sellega ei tegele, siis lendorava kaitsmisel pole mingit mõtet, sest kliimamuutuste tõttu peab ta siit ikka ära minema," ühineb ta inimeste murega keskkonna pärast.

Kodukoha väärtused tallele

„Tunne, et elan vanas talukohas, on olnud kogu aeg," räägib Ando huvist koduloo vastu ja jätkab põnevusega: „Kord avastasin mullamuti hunnikust pooliku klaashelme. Õunaaeda rajades leidsime kiviaja inimese tegutsemisjälgi – kvartsitükke, luid, potikilde ja tulekivi tüki." Koos teiste huvilistega Padise kandist alustati MTÜ Äigarid eestvedamisel koolitussarjaga „Ajalugu koduaknast", et oluline minevikust kaduma ei läheks.

Naabertalus elav Piia Kärssin, kellega koos ajalooprojekti veetakse, tunneb naabri üle vaid heameelt: „Ando tegemistest on näha, et ta väärtustab looduslikku elurikkust ja ajaloolist järjepidevust kodukohas ning selle juurde kuulub ka kaine talupojamõistus. Tal on avar ja huvitav pilk elule, mis omakorda loob häid ideid. Soov neid mõtteid ka kogukonna heaks rakendada on igati tänuväärne."

Pärapõrgu ei ole põrgu

„Maal elades pead olema sõltumatu, seda eriti ääremaal. Ja mõne asjaga tuleb lihtsalt leppida, kui pärapõrgus elad," räägib Ando. Tema arvates on peamine, et teed oleks lumest lahti ja vool juhtmetes.

Ando usub, et valla kogukonnakomisjon saab natuke kaasa aidata, et kohaliku elu praktilised asjad läheksid küla kätte. „Inimesed kohapeal teavad nii mõndagi paremini. Aga kui kogukonnas ei ole aktiivseid, ega siis ei saagi paremaks minna," tõdeb ta lumisel taluõuel jalutades.

Päike pimestab silmi ja nuumab päikesejaama. Loodus on kohal nii talus kui ka peremehes.

Kanalisatsioon ei prügikast

AS-i Lahevesi juhatuse liige Aare Kaur

Valla kommunaalettevõte AS Lahevesi on silmitsi ummistuste likvideerimisega reoveesüsteemides. Suurimad probleemid on üles kerkinud Klooga ja Rummu kanalisatsiooni töökorras hoidmisega. Pea iga nädal on vajalik Klooga reoveepumpla pumbad demonteerida ja puhastada. Korduvalt on neid remonditud ja vahetatud, kuna ummistuste tagajärjel on need läbi põlenud. Rummu alevikus on probleemiks hoonetest väljuvad ühendused ja amortiseerunud torustik.

AS Lahevesi paneb kõigile südamele, et ummistuste vältimiseks on ülimalt oluline kanalisatsiooni mitte visata olmejäätmeid. Nende koht on prügikastis, jäätmejaamas või kompostis!

Lisaks valmistab kommunaalettevõttele muret kemikaalide kanalisatsiooni suunamisest tekkinud keskkonnareostus. Lubatud norme ületava reostuse tuvastas Keskkonnainspektsioon 2019. aasta sügisel Klooga aleviku reovees. Kindel ei saa olla, kuid oletatavasti ei ole tegemist kodukeemiaga, vaid pigem näiteks autohoolduse ja ekspluatatsiooniga kaasnevate kemikaalide (jahutusvedelik, akuhape jm) või remonttööde ainetega (värvid, lahustid, liimid jm).

> *Ummistuste vältimiseks ära viska kanalisatsiooni olmejäätmeid. Nende koht on prügikastis, jäätmejaamas või kompostis!*

Tallinna Vesi soovitab: mida saad teha sina?

Veendu, et kanalisatsiooni satub ainult vesi ja reovesi ning tualettpaber! **Viska prügi prügikasti!** WC-s ja vannitoas võiks olla prügikast, et ei tekiks probleemi, kuhu prügi panna.

Muutke harjumust visata vetsupotti köögipaberit ning pabertaskurätikud, need võib visata vabalt biojäätmete kotti.

Kui WC juhtub ummistuma, siis esimese päästevahendina kallake WC-potti kuuma vett ning kasutage kummist pumpa. Keemilised torupuhastajad on küll tõhusad, aga sisaldavad tihti väga mürgiseid kemikaale. Neid kemikaale ei ole alati võimalik lõpuni veest välja puhastada. Õigesti käitudes astute tubli sammu puhtama keskkonna poole.

Ohtlikud jäätmed (aegunud ravimid, kemikaalid, happed, lahustid jm) kahjustavad tervist ja keskkonda! Seetõttu ei tohi neid mingil juhul visata kanalisatsiooni, panna prügikasti, põletada ega loodusesse paigutada!

Vii jäätmed õigesse kohta! Lisaks ohtlike jäätmete kogumispunktidele, saad ravimid viia apteeki. Ravimiseaduse alusel on apteekidel kohustus tasuta vastu võtta kasutuseta jäänud aegunud ravimeid.

Vanad patareid vii selleks ettenähtud kohta! Vastava märgistusega kastid leiad nii suurematest kaubanduskeskustest kui ka elektroonikapoest.

Söögitegemisel tekkinud õlil ning rasval lase jahtuda. Seejärel kogu see turvaliselt suletavasse anumasse ning viska prügikasti. Samas võid sellele lisada pähkleid ning seemneid ja saad lindudele maitsva söögi!

Ära viska WC-potti:

VATITIKKE
Vatitikud ei lahustu vees, vaid lagunevad laiali vatikiududeks ja plastpulkadeks. Nendest omakorda moodustub koos reovees leiduva rasvaga suur ummistav kogum.

HÜGIEENISIDEMEID
Hügieenisidemed on mõeldud vedeliku enda sees hoidmiseks ega lahustu vees. Hügieenisidemed paisuvad ja tekitavad ummistusi.

MEIGIEEMALDUSPATJU
Vatikiududest koosnevad meigieemalduspadjad lagunevad vees olles ning tekkinud vatikiud ühinevad hulpides suurteks kogumiteks.

MÄHKMEID
Mähkmed on loodud koguma vedelikke enda sisse ning ei lahustu vees, vaid paisuvad ja tekitavad kanalisatsioonis palju pahandust.

TAMPOONE
Tampoonid on ühed sagedasemad ummistuste tekitajad, kuna need ei lahustu vees, vaid paisuvad.

KILEKOTTE
Plastikkotid on väga ohtlikud, sest need on veekeskkonnas väga vastupidavad ja lagunematud.

KOMMIPABEREID
Märgasid kommipabereid kokku mätsides saaks ehitada terveid losse ja kindlusi. Kanalisatsioonitorustikus ühinevad need rasvaga ja tekitavad suuri ummistusi.

PAKENDEID
Vaid kaduvväike arv pakendeid on valmistatud vees lahustuma.

PLASTIKESEMEID
Plastik säilib veekeskkonnas väga kaua! Halva kokkusattumuse puhul võib ummistuse tekitada ka väike plastikkork.

JUUKSEKARVU
Kuigi üksiku juuksekarva potti viskamine tundub ohutu, siis suurtes kogustes muutuvad juuksekarvad ohtlikuks ummistusi tekitavaks materjaliks.

KONDOOME
Ummistunud torudes tekitavad need palju pahandust.
Viska kasutatud kondoom alati prügikasti.

RAVIMEID
Ravimid küll enamasti lahustuvad vees, kuid tekitavad kontrollimatuid tulemusi, sest keegi meist ei tea, milliseid keemilisi liitlasi nad omale reoveest leiavad.

LUID JA MUID TOIDUJÄÄTMEID
Kondid lagunevad torustikes väga aeglaselt ja võivad sinna takerduda. Toidus sisalduv rasv tekitab torudesse raskesti läbitavaid troppe.

NÄRIMISKUMMI
Närimiskumm vees ei lahustu, vaid ühildub vees leiduva rasva, juuksekarvade ja muu sodiga ning võib moodustada ummistuse.

VANU KEMIKAALE
Kemikaalid võivad mõjuda halvasti torudele ja kinnituda toruseintele.

KOHVIPAKSU
Kohvipaks sisaldab rasva ja kinnitub toruseintele.

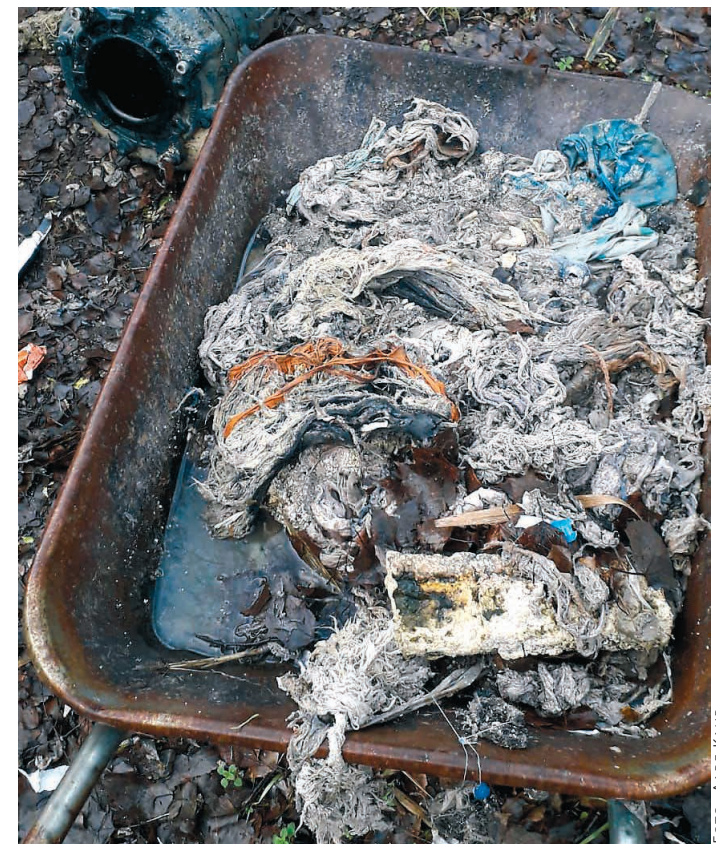

FOTO: AARE KAUR

Puhastamise käigus eemaldatakse kanalisatsioonist rõivaid, rätikuid, mähkmeid jmt.

Hooli oma lemmikust – lemmikloomade vaktsineerimise ja kiibistamise kampaania!

Lääne-Harju valla koerte ja kasside pidamise eeskirja järgi on loomaomanik kohustatud looma kiibistama ning marutaudi vastu vaktsineerima. Kiip võimaldab lemmikllooma kiiremini identifitseerida ja omanikuga kontakti saada. Marutaudi vastu vaktsineeritakse riikliku programmi järgi, et hoida Eesti jätkuvalt marutaudivaba.

Vallavalitsus korraldab koostöös Keila Loomakliiniku loomaarsti Jaak Jõksiga lemmikloomade marutaudivastase vaktsineerimise ja kiibistamise kampaania erinevates valla piirkondades. Kodu lähedal vaktsineerimine ja kiibistamine võimaldab tulla kohale ka loomaga, kes näiteks pikemat autosõitu ei talu.

Oodatud on kõik terved loomad. Kindlasti tuleb arvestada, et kiipimine ja vaktsineerimine toimub välitingimustes ja loom peab olema teistega sõbralikult järjekorras. Kaasa tuleks võtta olemasolev vaktsineerimispass, vajadusel saab vormistada selle kohapeal. Loomaomanikul võiks kaasas olla ID-kaart. Kassid on soovitatav paigutada transpordipuuri, koertel võiks olla suukorv.

FOTO: MART ÄRRAK

Elly ja Roosi.

Marutaudi vastu vaktsineerimine on tasuta. Kiipimine on Lääne-Harju valla elanikele tasuta.

Kompleksvaktsiini soovi korral tasub selle eest loomaomanik ise kassi eest 16 ja koera eest 20 eurot. Teiste haiguste vastu vaktsineerimine on oluline, kuna üle mitmekümne aasta on Eestis diagnoositud uuesti koerte katk (kolm laboratoorselt tõestatud juhtumit).

Vaktsineerimise ja kiibistamise aeg ja koht

- 09.05 kell 14.30-16.00 Klooga alevik (MINI-TOP poe juures)
- 09.05 kell 16.15-17.00 Laulasmaa kooli parklas
- 09.05 kell 17.15-18.00 Keila-Joa alevikus Pargi allee ja Kose tee ristmiku juures
- 09.05 kell 18.15-19.00 Karjaküla alevikus külaplatsil (E. Vilde tn 1)
- 10.05 kell 11.00-14.00 Paldiskis vallavalitsuse hoone juures (Rae 38)
- 17.05 kell 11.00-12.30 Vasalemma alevikus Kuuseplatsil (Jaama tn 11)
- 17.05 kell 12.45-14.00 Ämari alevikus Gamma poe juures (Ämari tee 1)
- 17.05 kell 14.15-15.30 Rummu alevikus Kooli tn 1 juures
- 17.05 kell 15.45-16.45 Padise keskuses Padise teenuspunkti juures (Vallamaja)
- 17.05 kell 17.00-18.00 Harju-Risti keskuses Meie poe parklas

Võimalusel registreeri kiibistamise soov elektroonilise vormi abil, mille leiab valla kodulehelt. Kui seda ei ole võimalik teha, siis võta ühendust vallavalitsuse nõunikuga: Teele Kaljurand, tel. 679 0608.

Täpsem info kampaania kohta

- Keila Loomakliinik, tel. 670 5243
- Üldised küsimused kampaania kohta Lääne-Harju valla keskkonna- ja planeeringute osakonna juhataja Kerli Lambing, tel. 677 6936; e-post kerli.lambing@laaneharju.ee

Ohtlike jäätmete kogumisringid valla maapiirkondades

Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel toimuvad 2020. aastal Lääne-Harju valla maapiirkondades ohtlike jäätmete kogumisringid, et valla elanikud saaks tasuta ära anda majapidamises tekkinud ohtlikke jäätmeid (kodukeemia) nagu kasutatud õlid, õli sisaldavad jäätmed, kasutatud akud, värvi-, liimi- ja lakijäätmed, lahustid, mürgid ja tõrjeained, elavhõbedat sisaldavad jäätmed, raskmetalle sisaldavad patareid ja väikeakud.

Ohtlike jäätmete kogumisringil ei võeta vastu vanu elektri- ja elektroonikaseadmeid ega autorehve. Komplektsed elektri- ja elektroonikaseadmed nagu külmkapid, pesumasinad, arvutid, telefonid, raadiod, televiisorid, tolmuimejad jms saab tasuta üle anda Keila jäätmejaama.

Kodukeemia kogumisringid

KEILA PIIRKOND 18. APRILL

Kellaaeg	Peatuspunkt
10.00-10-20	Karjaküla, spordiväljak
10.30-10.50	Keila-Joa, küla keskus
11.00-11.20	Laulasmaa, Laulasmaa kooli parkla
11.30-11.50	Kloogaranna, Ranna tn parkla
12.10-12.30	Klooga, poe juures
12.45-13.05	Lehola, vana pood
13.20-13.50	Ohtu, küla kiigeplats

PADISE JA VASALEMMA PIIRKOND 19. APRILL

10.00-10.20	Änglema, endise Puuna kaupluse parkla
10.35-10.55	Harju-Risti, MEIE kaupluse parkla
11.05-11.25	Pae küla, Pae kaupluse parkla
11.40-12.00	Audevälja, Audevälja bussipeatus
12.10-12.30	Padise küla, katlamaja
12.45-13.05	Vasalemma, raudteejaam
13.10-13.30	Vasalemma kool (Lemmaru ja Veskiküla elanikud)
13.50-14.10	Rummu, Sireli 14 ees
14.20-14.40	Ämari, garaažide juures
14.50-15.10	Madise küla, endine töökoda.

Eraldi kogumisringid toimuvad ka asbesti sisaldavate ehitusmaterjalide, sh eterniidi kogumiseks. Asbesti sisaldavate jäätmete äraandmiseks tuleb eelnevalt registreeruda, sest ühelt isikult võetakse korraga vastu kuni 2 m³ jäätmeid. Registreerumiseks tuleb saata eterniidi üleandja nimi ja elukoht koos üleantava koguse ja sobiva peatuspunkti nimega hiljemalt 13. aprilliks valla nõunikule keskkonnaküsimustes aadressil teele.kaljurand@laaneharju.ee või helistada telefonil 679 0608. Kuna autode kandevõime on piiratud, saavad asbestijäätmeid üle anda vaid registreerunud isikud, kellele on eelnevalt saadetud kinnituskiri.

Eterniidi kogumisring

KEILA PIIRKOND 25. APRILL

Marsruut: Karjaküla – Keila-Joa – Laulasmaa – Kloogaranna – Klooga – Lehola – Ohtu

PADISE JA VASALEMMA PIIRKOND 26. APRILL

Marsruut Padise piirkonnas: Änglema – Harju-Risti – Pae – Audevälja – Padise - Madise

Marsruut Vasalemma piirkonnas: Vasalemma kauplus – Vasalemma kool – Rummu – Ämari

NB! Asbestiringi täpne marsruut ja ajakava selgub registreerimise lõppedes ning saadetakse registreerujatele e-kirjaga.

Kogumisringid on mõeldud ainult eraisikutele, ettevõtetelt ohtlikke jäätmeid vastu ei võeta. Erafirmad on kohustatud ise üle andma oma ohtlikud jäätmed vastavat luba omavatele jäätmekäitlejatele.

Kogumisringide korraldamist toetab SA Keskkonnainvesteeringute Keskus projekti nr 15611 „Lääne-Harju valla maapiirkondades ohtlike jäätmete kogumisringide korraldamine 2019–2020“ raames.

LÄÄNE-HARJU VALLAVALITSUSE TEATED

AVALIKUL SUULISEL ENAMPAKKUMISEL 15.04.2020 kell 10.30-13.30 Lääne-Harju vallavalitsuses Paldiskis Rae tn 38, 2. korruse saalis müüakse järgmised Lääne-Harju vallale kuuluvad kinnistud ja korteriomandid:

1) kell 10.30 Vaarika kinnistu Altküla külas (registriosa number 5607550, katastritunnus 56201:001:1103, pindala 13659 m²), alghind 19 000 eurot, tagatisraha 200 eurot.
2) kell 10.45 Vana-Vallamaja kinnistu Padise külas (registriosa number 6124750, katastritunnus 56201:001:1299, pindala 10 281 m²) alghind 46 000 eurot, tagatisraha on 4600 eurot.
3) kell 11.00 Rae tn 31-63, Paldiski linn, 2-toaline korteriomand (registriosa number 5528302), üldpind 40,1 m², alghind 11 000 eurot, tagatisraha 1100 eurot.
4) kell 11.15 Sireli 3-11, Rummu alevik, 2-toaline korteriomand (registriosa number 9032402), üldpind 39,5 m², alghind 4000 eurot, tagatisraha 400 eurot.
5) kell 11.30 Sireli 3-13, Rummu alevik, 2-toaline korteriomand (registriosa number 9032602), üldpind 37,4 m², alghind 4000 eurot, tagatisraha 400 eurot.
6) kell 11.45 Sireli 5-22, Rummu alevik, 2-toaline korteriomand (registriosa number 9029202), üldpind 38,1 m², alghind 4000 eurot, tagatisraha 400 eurot.
7) kell 12.00 Lennu 28-13, Ämari alevik, 2-toaline korteriomand (registriosa number 8750702), üldpind 47,5 m², alghind 5000 eurot, tagatisraha 500 eurot.
8) kell 12.15 Talu tee 8-1, Karjaküla alevik, 1-toaline korteriomand (registriosa number 12417702), üldpind 20,0 m², alghind 2000 eurot, tagatisraha 200 eurot.
9) kell 12.30 Talu tee 8-2, Karjaküla alevik, 1-toaline korteriomand (registriosa number 12417802), üldpind 20,4 m², alghind 2000 eurot, tagatisraha 200 eurot.
10) kell 12.45 Talu tee 8-3, Karjaküla alevik, 1-toaline korteriomand (registriosa number 12417902), üldpind 22,2 m², alghind 2000 eurot, tagatisraha 200 eurot.
11) kell 13.00 Talu tee 8-4, Karjaküla alevik, 1-toaline korteriomand (registriosa number 12418002), üldpind 19,9 m², alghind 2000 eurot, tagatisraha 200 eurot.
12) kell 13.15 - Harju-Risti 4-12, Harju-Risti küla (registriosa number 11843002), üldpind 63,10 m², alghind 14 000 eurot, tagatisraha maksmise nõuet ei ole.

Enampakkumise tingimused

1) enampakkumisel osalemiseks tuleb tutvuda müügiobjektiga, maksta tagatisraha ja tulla enampakkumise ajaks Lääne-Harju vallavalitsuse teise korruse saali, kaasa võtta isikut tõendav dokument;
2) enampakkumise tagatisraha tuleb tasuda hiljemalt 14.04.2020 Lääne-Harju Vallavalitsuse arvelduskontole EE452200001120109987 (Swedbank), selgitusse märkida müügiobjekti aadress;
3) enampakkumise võitjaks tunnistatakse isik, kes pakub kõrgeimat ostuhinda ja nõustub müügitingimustega;
4) enampakkumise korraldab ja tulemused kinnitab Lääne-Har Vallavalitsus;
5) enampakkumise võitjaga sõlmitakse müügileping ja asjaõigusleping ühe kuu jooksul pärast enampakkumise müügitulemuste kinnitamise õigusakti teatavaks tegemist;
6) enampakkumise võitja tasub lisaks enampakkumise lõppsummale kõik korteriomandi võõrandamisega seotud dokumentide vormistamise kulud, riigilõivud ja notaritasud;
7) korteriomandi ostuhind tuleb tasuda täies ulatuses enne müügilepingu sõlmimist.

Palume kindlasti enne ostu müügiobjektiga kohapeal tutvuda, kuna korterid vajavad remonti, seetõttu hilisemaid pretensioone ei rahuldata. Müügiobjektiga tutvumiseks võtta ühendust tööpäevadel telefonidel 5666 8487 või 5305 8511.

Kuulutused on leitavad Lääne-Harju valla kodulehel laaneharju.ee ja kinnisvaraportaalis kv.ee.

Seoses eriolukorraga jälgida infot enampakkumise toimumise kohta valla kodulehel!

Lääne-Harju Vallavalitsus teatab, et Laulasmaa küla Kaldaveere tee (katastritunnus 29501:001:0050) kinnistu detailplaneeringu avalikul väljapanekul 06.01-19.01.2020 laekus tähtaegselt kirjalikult ettepanekud ühelt isikult.

Ettepanekuid tehti hoonete võimaliku asukoha, hoonestusala suuruse, piirdeaia asukoha ja juurdepääsu kohta. Kaldaveere tee 6 kinnistu detailplaneeringu avaliku väljapaneku tulemuste avalik arutelu toimus 04.03.2020 Lääne-Harju Vallavalitsuse istungite ruumis aadressil Rae 38, Paldiski linn. Avalikust arutelust võttis osa ettepanekuid teinud isik.

Arutelu tulemusel detailplaneeringu põhilahendust ei muudetud. Seletuskirja lisati link üksikobjekti kaitsekorra eeskirjale ja p. 7 lisati looduskaitseseaduse § 14 ja 15 kitsendused. Vastuväiteid ja eriarvamusi detailplaneeringu kohta üles ei jäänud.

Hajaasustuse programmi taotluste esitamise tähtaeg on 17. aprill

Programmi raames toetatakse tegevusi, mis tagavad majapidamises joogivee kättesaadavuse, elamu heitvee nõuetekohase kanaliseerimise, aastaringselt ligipääsetava juurdepääsutee ning leibkonna vajadustele vastava autonoomse elektrisüsteemi rajamise, kui majapidamine ei ole liitunud elektrivõrguga.

Maksimaalne toetus ühe majapidamise kohta on 6 500 eurot. Taotleja ja kaastaotleja oma- ja kaasfinantseering peab kokku moodustama vähemalt 33% projekti abikõlblikest kuludest.

Täpsem info taotlemise kohta on leitav Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) kodulehelt www.rtk.ee.

Taotlusvormid ning lisad on leitavad RTK või Lääne-Harju valla koduleheküljelt.

Hajaasustuse programmi koordinaator Lääne-Harju vallas:
Teele Kaljurand, tel. 679 0608, e-post teele.kaljurand@laaneharju.ee

Algas lasterikaste perede kodutoetuse taotluste vastuvõtt!

Toetuse eesmärk on parandada kolme- ja enamalapseliste vähekindlustatud perede elamistingimusi. Pered saavad toetuse abil soetada, renoveerida või laiendada oma kodu ja nüüdisajastada sealseid kütte-, elektri-, vee- ja kanalisatsioonisüsteeme.

Taotlusi saab esitada kuni 20. aprillini!

Taotlemine toimub elektrooniliselt KredExi e-teenuste keskkonnas digitaalselt allkirjastatuna või e-posti teel digitaalselt allkirjastatuna aadressil toetused@kredex.ee

Lisainfo: kredex.ee/et/kodutoetus

Aita Laulasmaa kooli õpilastel rajada koolihoovi seiklusrada!

Laulasmaa kooli õpilasesindus palub abi koolimaja hoovi madalseiklusraja ehitamiseks. Õpilased loodavad heade toetajate abil ehituseks vajalik raha kokku saada. Selleks on loodud võimalus Hooandja keskkonnas, kus saab projekti toetuseks teha annetusi kuni 20. aprillini. Iga panus on abiks!

Suundu annetama:
www.hooandja.ee/projekt/madalseiklusrada-laulasmaa-koolile

Foto: Eduard Hmeljov

JK Vasalemma ja Pakri SK ühendmeeskonda kroonis edu

Eduard Hmeljov
JK Vasalemma treener

8. veebruaril osales Pakri SK ja JK Vasalemma klubide ühendatud võistkond Õismäe Sportmängude Hallis Noorte Pühapäevaliiga turniiril. 2007. aastal sündinud poisid saavutasid esimese koha.

Kahel korral osaleti Haapsalu CUP turniiril. 23.02 tuli 2008. aasta poiste võistkond turniiri võitjaks ning parimaks mängijaks tunnistati Danila Gushinets. 1. märtsil said 2007. aasta poisid kolmanda koha! Kiitus kõikidele poistele edukate tulemuste puhul!

Õnnitleme!

Valda sündisid

Demjan Tšernõš	Randor Levi Lotamõis
Mileena Teetamm	Simona Rohtaas
Eia Ardon	Alisa Luhamäe
Vladimir Savtšenko	Oliver Lints

RISTI KOGUDUSE TEATED

Riigis kehtiva eriolukorra ajal ei ole lubatud koguneda ei jumalateenistusteks ega muudeks ettevõtmisteks. Noorte ja täiskasvanute leerikursused on edasi lükatud suveperioodile.

Suletud on ka Sõbra tuba.

Jutlusi saab järelkuulata ning veebijumalateenistusi jälgida kodulehel **www.ristikirik.ee**

Koguduse õpetajaga on võimalik kohtuda eraviisiliselt hingehoidlikuks vestluseks, pihiks ja armulauaks ning leppida kokku talituste läbiviimine.

Soovijaile püüame tagada sissepääsu kirikusse.

Palume endast teada anda koguduseliikmetel, kes vajavad abi eluks vajaliku kättesaamisel (ravimid, toit, esmased hügieenivahendid, küttepuud, puhas vesi).

"Ja Jumala rahu, mis on ülem kui kogu mõistmine, hoidku meie südamed ja mõtted Kristuses Jeesuses" (Fl 4:7)

Õp Annika Laats,
tel 55649 256, risti@eelk.ee

Harju-Madise kirik on avatud igal pühapäeval kell 11.00-12.30.
Õpetaja on kohal ja peab palvust, on valmis hingehoidlikuks vestluseks, vastu võtma pihti ja jagama eraviisiliselt armulauda.
Oleme avatud ka muudel aegadel.
Ajakohast infot saab jälgida Harju-Madise FB kaudu.
Õp. Reet Eru: tel. 56 904 754, 55 63 82 62
e-post: reet.eru@eelk.ee või reet.eru@gmail.com

Jumala rahu valitsegu meie südameid!

Haiguslehte saab vormistada veebis

Seoses kehtiva eriolukorraga saavad haigus- või hoolduslehte vajavad töötavad inimesed selle ise avada patsiendiportaalis **digilugu.ee**.

Haigus- või hoolduslehe saamiseks võib endiselt helistada oma perearstile, kuid arstide töökoormuse tõusu tõttu võib olla raske nendega kontakti saada. Patsiendiportaali sisestatud teade edastatakse haigekassale, tööandjale ja perearstile. Haigus- või hoolduslehe avatakse patsiendi avalduse peale automaatselt. Inimesele helistatakse perearstikeskusest hiljemalt nädala jooksul, et tema tervislikku seisukorda ja võimalikke sümptomeid täpsustada.

Haigekassa palub patsientidel töövõimetus- ja hoolduslehti taotleda patsiendiportaali kaudu. Telefoni teel pöörduda perearstikeskusse vaid neil inimestel, kellel on tervisemure või puudub võimalus töövõimetus- ja hoolduslehte avada patsiendiportaalis või e-posti teel.

Haigekassa juhi Rain Laane sõnul saavad haigus- või hoolduslehte võtta töötavad inimesed, kes on ise haiged või põetavad haiget last või lähedast. Samuti on võimalik haigusleht võtta siis, kui inimene on koroonaviiruse haigega kokku puutunud, kuid haigussümptomid veel avaldunud ei ole. Haigus- või hoolduslehti hüvitatakse tavapärases korras.

Rohkem infot: **www.haigekassa.ee**

Meelespea!

Kuidas avada haigus- või hoolduslehte patsiendiportaalis:
1) Logi ID-kaardi või mobiil-ID kaudu patsiendiportaali www.digilugu.ee.
2) Klõpsa vasakul menüüs "Töövõimetusest teatamine".
3) Sisesta oma telefoninumber, et perearst või-õde saaks sinuga kuni seitsme kalendripäeva jooksul ühendust võtta.
4) Töövõimetusleht avatakse vaikimisi taotlemise kuupäevast kuni 30. märtsini 2020. Haigus- või hoolduslehe täpsem pikkus selgub suhtluses perearstikeskusega.
5) Tehniliste küsimuste korral pöördu TEHIK kasutajatoe telefonil +372 7943 943 või abi@tehik.ee

Eesti Haigekassa

Harjumaa Muuseum kogub harjumaalaste

MÄNGUASJU!

Kas Sul on alles oma kõige armsam lelu?
Too mänguasi muuseumi ja jaga meiega selle lugu!
Otsime erinevatest aegadest pärit mänguasju ning nendega seotud fotosid ja mälestusi.

Mänguasju koos lugudega ootame
17. aprillini Harjumaa Muuseumis (Linnuse 9, Keila).
Avame näituse harjumaalaste mänguasjadest mais.

Lisainfo: taavi.koppel@hmk.ee või tel. 678 1668

Toimetajad: Marje Suharov, Egle Kaur | Kujundus: IlmaPress | Trükitud trükikojas Printall | Tiraaž: 7800 eksemplari

ERAKUULUTUSED

Aitan müüa teie seismajäänud sõiduautot! Helista 58 788 222

Arboristi teenused. Ohtlike puude raie, puude hooldusõikus, hekkide hooldus, kändude freesimine, raie teenused, võsa tööd, puude istutus, raiejäätmete hakkimine. www.puukirurg.ee; info@puukirurg.ee tel +372 5057786

Arhitekt. Eramaja projektid, ka tagantjärele, laiendamine, jm. Kasutusluba ei tee. Hind ehitusloani 1200–1500eur. Tel 58319789, aare.keel@gmail.com

---

Autode kokkuost! Ostame kõiki autosid, sõidukeid, aparaate ja töömasinaid! Võib pakkuda remonti vajavaid ja seisvaid masinaid! Ei pea olema arvel, ülevaatust ega kindlustust! Pakkuda võib kõike! Kuulutus ei aegu! Tel. 54575055

Ehitusluba. Kasutusluba. Hoonete seadustamine. Tel 5306 1181 majapaberid@gmail.com

---

"Ei tulek ja minek
ei ole meie enda teha,
vaid see mis sinna vahele jääb ja
see on elavate mäletada!"

Kallist kaasteelist
VAIKE MARO
mälestavad sõbrad ja endised töökaaslased.
Elme ja Mati Rüütel
Urve ja Enn Villo
Kaastunne perekonnale!

Meie sügav kaastunne abikaasale ja lastele kalli
ÜLO MIGURI
surma puhul

prk.Koinbergid

Auto ost. Ostan kasutusena jäänud sõiduki, võib vajada remonti, kiire tehing ja vormistamine. Kõik pakkumised oodatud. Tel 53654085 skampus@online.ee

---

Pakume tööd automehaanikule. Töö asukoht Keila linnast ca 3 km Kumnas. Täpsem informatsioon telefonil +372 502 8725 www.bennett.ee

---

Handler OÜ Keila lähistel pakub tööd elektrikilpide montöörile ja spetsialistile. Vajalik tehniline taip ja elektrialased oskused, kasuks tuleberialane kogemus. Info: 53586353, reelika@handler.ee

---

Kaevame, juurime, tasandame. Kraavid, drenaaž, ehitusplatsid, sissesõidu- ja erateed, haljastuse aluspind.
5164650 Johannes, 5161858 Jüri, roos@laheroos.ee

Kas korsten jäi sügisel pühkimata? 1Korsten OÜ töötab aastaringselt ka nädalavahetustel. Telli korstnapühkija juba täna! Tel 56004050, info@1korsten.ee

---

Õigusabi ja kohtuesindus. Tel 5029197, info@amantese.ee

Korstnapühkija ja pottsepa teenused; ohtlike puude/ okste langetamine; vilja- puude lõikamine; trimmerdamine; heki lõikus ja pügamine. Tel +372 5348 7318 e-post igor@inkteenused.ee

---

Valmistan puidust uksi ja aknaid. Kontakt: Toomas tel 53087220

Fekaalivedu, kogumiskaevude tühjendus! Helista ja küsi pakkumist tel 53 468 430

Müüa kvaliteetset kodulindude täissööta (kanadele, broileritele, kalkunitele). Lisaks saadaval linnupidamiseks vajalik inventar. Asume Keilas, tel 628 8888

Niitvälja tall otsib kohusetundlikku ja loomasõbralikku tallitöötajat. Huvilisel palun võtta ühendust tel 51 86 744 või e-posti aadressil nvtallid@gmail.com

---

Ostan seisma jäänud sõidukeid. Toimivaid, avariilisi, riketega, arvelt maas, vanu ja lihtsalt kasutult seisvaid. Koha peal kiire vormistamine ja tehing. Pakkumisi ootan seisevauto@gmail.com või 56188671

Järgmine Lääne-Harju valla leht ilmub 21. aprillil.

Paekalda Puhkekeksus Harjumaal pakub tööd perenaisele ja puhastus-ja klienditeenindajatele. Võimalik ka osaline tööaeg, suvine hooajatöö ja erialase praktika läbimine. Info: 58070700, paekalda@gmail.com

---

Paldiski Taaskasutus asub uues kohas Sadama 13 (kollane maja). Avatud T-R 11-14; L 11-14; P, E suletud

---

LIITU OHUTEAVITAMISE SÜSTEEMIGA!

Lääne-Harju vallavalitsuse kriisikomisjon koostöös AS-ga Telia Eesti on käivitanud vallaelanike jaoks operatiivse ohuteavitamise süsteemi. Operatiivne ohuteavitamine toimub SMS-i teel.

Ohuteavitamise süsteemiga liitumiseks sisesta oma mobiiltelefoni number vastavale taotlusvormile valla kodulehel. Sisestatud telefoninumbrile saadetakse ainult ohuolukorraga seonduvat hädavajalikku infot.